

Valtuustoaloite

Ikäihmisten osallistuminen turvattava päätöksenteon valmistelussa ja seurannassa

Yhteenvedo

Ikäihmisiä on neljännes Lahden väestöstä, mutta heidän osallisuutensa päätöksenteossa jää liian vähäiseksi. Huolimatta kaupunginhallituksen vuonna 2023 tekemästä päätöksestä ottaa vanhusneuvosto kiinteämmin mukaan kaupungin päätöksentekoon, neuvosto saa usein tiedon ikäihmisiä koskevista asioista vasta päätöksenteon kynnyksellä – tai ei lainkaan. Tämä aloite varmistaa, että vanhusneuvosto osallistuu ikäihmisiä koskevan päätöksenteon valmisteluun jo alkuvaiheessa ja että sen näkemykset huomioidaan systemaattisesti läpi valtuustokauden. Näin Lahti toteuttaa Kuntalain velvoitteet, vahvistaa ikäystävällistä päätöksentekoa ja lisää kaupunkilaisten luottamusta.

Esitys

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että:

1. Lahden vanhusneuvostolle varmistetaan todellinen mahdollisuus osallistua ajoissa asioiden suunnitteluun ja valmisteluun kaikissa merkittävässä ikäihmisiin vaikuttavissa asioissa, kaikilla toimialoilla. Käytännössä, merkittävät ikäihmisiä koskevat asiat eivät saa edetä päätöksentekoon ilman vanhusneuvoston kannanottoa.
2. Kaupunki ottaa käyttöön seurannan, jossa raportoidaan säännöllisesti, miten vanhusneuvoston näkemykset on otettu huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.
3. Kaupunki nimeää yhteyshenkilön, joka varmistaa edellä mainittujen kohtien toteutumisen käytännössä.

Perustelut

Kuntalain (410/2015) 27 § mukaan kunnassa on oltava vanhusneuvosto, joka toimii kaupungin lakisääteisenä vaikuttamistoimielimenä. Sen tehtävänä on turvata ikääntyneen väestön mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa kunnan eri toimialojen suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan.

Vanhusneuvosto näkee roolinsa konsultatiivisena ja asiantuntijana ikäihmisiä koskevien päätösten suunnittelussa ja valmistelussa. Sen jäsenillä on laaja kokemusasiantuntijuus ja eri alojen osaaminen, jota kaupungin olisi arvokasta hyödyntää.

Tällä hetkellä neuvosto saa kuitenkin tiedon asioista usein vasta juuri ennen päätöstä – jolloin todellisia vaikutusmahdollisuuksia ei enää ole, tai joskus ei ollenkaan. Esimerkiksi torin linja-autoliikenteen määräraaikaista, kokeilullista siirtoa Vesijärvenkadulle ei tuotu neuvoston tietoon. Siirrolla on merkitystä nimenomaan ikäväestöön.

Lahden kaupunki on jo varmistanut nuorisoneuvostolle mahdollisuuden osallistua valmisteluun ja päätöksentekoon, ja yhdenvertaisuuden nimissä nyt on aika huomioida myös ikäihmisten näkemykset.

Vanhusneuvoston aito osallistuminen vahvistaa luottamusta kaupungin ja asukkaiden välillä sekä tuo päätöksentekoon arvokasta arjen tietoa. Lisäksi kun kaupungin toimielimet raportoivat säännöllisesti siitä, miten vanhusneuvoston näkemykset on otettu huomioon, läpinäkyvyys vahvistaa luottamusta neuvoston rooliin.

Lahdessa 1.9.2025

Satu Jaatinen, Keskustan valtuustoryhmä

Aloitteen allekirjoittajat

[Redacted signature]

SATU JAATINEN

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Sappi Korhonen

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Tuisku Laakso

[Redacted signature]

Harri Pihlström

[Redacted signature]

Minna Lampinen

[Redacted signature]

TIINA KOINISTOINEN

[Redacted signature]

TERESA RAUTAPÄÄ

[Redacted signature]

JANNA TAKINEN

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Hilma Salonen

[Redacted signature]

MINNA HEIKKINEN

[REDACTED]

Sami Re

[REDACTED]

Eero Seesvaara

[REDACTED]

Hille-Veikko Elomaa

[REDACTED]

Tessa Budo

Mikko Lindroos

[REDACTED]

Abdulha Sedh AL-hajj

[REDACTED]

SP/PA (continued)